

00/27

Majetek státu a prostředky státního rozpočtu – kapitola Ministerstvo kultury

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2000 pod číslem 00/27. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Smělik.

Cílem kontroly bylo prověřit u Ministerstva kultury a vybraných příspěvkových organizací hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu.

Kontrolovaným obdobím byl rok 2000. V případě věcných souvislostí byly kontrolovány také roky předcházející.

Kontrolu provedly v období od listopadu 2000 do března 2001 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru sociálních věcí, školství a kultury, odboru životního prostředí a zemědělství a z územních odborů západní Čechy, severovýchodní Čechy a jižní Morava.

Kontrolované osoby:

A. Ministerstvo kultury (dále jen „MK“);

B. příspěvkové organizace v působnosti MK:

Státní ústav památkové péče, Památník národního písemnictví, Národní technické muzeum, Státní vědecká knihovna v Plzni, Západočeská galerie v Plzni, Památkový ústav v Plzni (dále jen „SPÚ Plzeň“)*, Státní vědecká knihovna v Hradci Králové, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Východočeské muzeum v Pardubicích, Technické muzeum v Brně, Ústav archeologické památkové péče v Brně a Památkový ústav v Brně (dále jen „SPÚ Brno“)*.

* Poznámka: Tyto organizace byly v průběhu kontrolní akce přejmenovány na Státní památkový ústav v Plzni a Státní památkový ústav v Brně.

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly dvě kontrolované osoby, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách.

Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podal SPÚ Brno, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém X. zasedání, konaném dne 23. 5. 2001,

s c h v á l i l o usnesením č. 9/X/2001
k o n t r o l n í z á v ě r v t o m t o z n ě n í:

I. Úvod

MK bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. MK je podle tohoto zákona ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturněvýchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, pro rozhlasové a televizní vysílání, nestanovili zvláštní zákon jinak, dále pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury.

MK zřizuje příspěvkové organizace (dále jen „PO“), které působí jako galerie, muzea, památkové ústavy, divadla apod. Kromě příspěvků na činnost a dotací přímo řízeným organizacím přiděluje MK finanční prostředky církvím a náboženským společnostem především na platy a pojistné, občanským sdružením a dalším právníkům a fyzickým osobám na plnění programů a řešení projektů vědy a výzkumu.

MK jako správce rozpočtové kapitoly Ministerstvo kultury (dále jen „kapitola“) vypracovává návrhy rozpočtu kapitoly, rozepisuje schválené ukazatele kapitoly, usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky a mj. zpracovává koncepci programů, odpovídá za jejich realizaci a zajišťuje řídicí, kontrolní a metodickou činnost pro investiční výstavbu.

Vztah kapitoly ke státnímu rozpočtu na příslušný rok je dán zákonem o státním rozpočtu České republiky. Výsledek hospodaření kapitoly je součástí státního závěrečného účtu. V tabulce č. 1 je uveden vývoj příjmů a výdajů kapitoly za poslední tři roky:

Tabulka č. 1

(v tis. Kč)

	Rok 1998	Rok 1999	Index 99/98	Rok 2000	Index 00/99
Příjmy	47 313	53 846	1,14	107 587	2,00
Výdaje celkem	4 397 465	5 244 079	1,19	5 371 730	1,02
– běžné výdaje	3 653 802	4 056 111	1,11	4 022 904	0,99
– kapitálové výdaje	743 663	1 187 968	1,60	1 348 826	1,14

II. Správa rozpočtových prostředků

Rozpočet kapitoly

Zákonem č. 58/2000 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2000, byly MK schváleny celkové výdaje ve výši 5 059 556 tis. Kč a celkové příjmy ve výši 54 687 tis. Kč. V průběhu roku 2000 byl schválený rozpočet MK upraven 33 rozpočtovými opatřeními Ministerstva financí (dále jen „MF“) ve smyslu § 13 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky). Na základě rozpočto-

vých opatření MF a dalších požadavků provedlo MK celkem 528 vnitřních rozpočtových přesunů ve smyslu § 37 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.

V souvislosti s rozpočtovým provizoriem byly MK dopisem ministra financí ze dne 17. 3. 2000 stanoveny limity čerpání výdajů do konce 1. pololetí 2000 (výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci rozpočtových organizací, platy a pojistné duchovních a administrativy, ostatní běžné výdaje a kapitálové výdaje), které byly dodrženy.

Tabulka č. 2

Plnění rozpočtu roku 2000

(v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	Skutečnost – upravený rozpočet	% plnění – upravený rozpočet
Příjmy	54 687	99 258	107 587	8 329	108,39
Výdaje celkem	5 059 556	5 375 152	5 371 730	-3 422	99,94
Saldo ke státnímu rozpočtu	-5 004 869	-5 275 894	-5 264 143	11 751	
- běžné výdaje	3 902 481	4 026 243	4 022 904	-3 339	99,92
- kapitálové výdaje	1 157 075	1 348 909	1 348 826	-83	99,99

Upravený rozpočet kapitoly byl dodržen ve všech závazných ukazatelích. Překročení limitu mzdových nákladů o celkem 7 886 tis. Kč u PO bylo kryto mimorozpočtovými zdroji.

Po úpravě rozpočtu stanovilo MK výnosy z prodeje a pronájmu státního majetku jako závazný ukazatel pro čtrnáct PO v celkové výši 64 779 tis. Kč. Na příjmový účet PO odvedly celkem 71 068 tis. Kč.

Příspěvky na činnost příspěvkovým organizacím

V působnosti MK bylo v roce 2000 celkem 79 PO. Ke konci roku 2000 byla zrušena příspěvková organizace Pragokonzert – československá umělecká agentura a zřízeny dvě další organizace (Památník Lidice a Státní památkový ústav v hlavním městě Praze).

MK určilo PO příspěvek na činnost ve výši 2 331 841 tis. Kč (bez transferů vysokým školám a příspěvků jiným organizacím). Z toho bylo rozepsáno na jednotlivé PO celkem 2 016 668 tis. Kč, 315 173 tis. Kč bylo přiděleno v průběhu rozpočtového roku PO na programy a programové okruhy.

Po rozpočtových úpravách činil příspěvek na činnost PO celkem 2 495 227 tis. Kč. Skutečně bylo použito 2 494 642 tis. Kč, z toho 1 077 179 tis. Kč (tj. 43,2 %) bylo vyplaceno na platy a ostatní platby.

Rozpis investičních výdajů PO po rozpočtových úpravách činil celkem 1 108 260 tis. Kč. Skutečně bylo vyčerpáno 1 108 220 tis. Kč.

Nepoužité finanční prostředky ve výši 625 tis. Kč byly odvedeny prostřednictvím depozitního účtu MK do státního rozpočtu.

III. Skutečnosti zjištěné při kontrole:

A. Ministerstvo kultury

- nedodrželo ustanovení § 29 vyhlášky č. 205/1991 Sb. tím, že nezajistilo aby ve statutech PO, které obsahují ustanovení o provádění hospodářské činnosti, byly vymezeny rozsah a podmínky pro provozování této činnosti;
- nezajistilo, aby statuty některých PO byly doplněny o údaje uvedené v § 31 zákona č. 576/1990 Sb. Jedná se především o identifikační číslo organizace (IČO) a vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření (např. Národní technické muzeum, Státní vědecká knihovna v Plzni);
- neodstranilo ve zřizovacích listinách, statutech či rozhodnutích o zřízení PO řadu nedostatků (např.: nesprávný název organizace, chybné označení zákona, podle kterého je organizace zřízena, neuvedlo datum nabytí účinnosti statutu apod.);
- neprovedlo opatření vydaná k nápravě nedostatků zjištěných při inventarizaci provedené ke dni 31. 12. 1999 v oblasti náhrad škod, kdy zjištěné inventarizační rozdíly ve výši 2 093 tis. Kč nebyly účetně ani právně vypořádány. Úkol, který byl zadán škodní komisí

MK příkazem náměstka ministra k nápravě inventarizaci zjištěných skutečností s termínem jeho ukončení k 31. 5. 2000, nebyl splněn ještě v březnu 2001. Dále bylo zjištěno, že neoprávněné použití finančních prostředků z depozitního účtu ve výši 3 711 tis. Kč z roku 1995 nebylo dořešeno;

- e) nesplnilo usnesení vlády ze dne 25. 11. 1998 č. 774, ve kterém vláda v článku III bod 3 písm. a) ukládá „členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů zabezpečit ve své působnosti a) do 31. března 1999 ověření správnosti účetních závěrek za rok 1998 u jednotlivých účetních jednotek v rámci vnitřních kontrolních systémů“, neboť do plánu kontrolní činnosti MK v období let 1998 až 1999 nebylo zařazeno plnění tohoto úkolu. Např. i u vlastního úřadu provedl odbor kontroly MK poslední kontrolu v roce 1994.

MK porušilo:

1. zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., a to v

1.1 ustanovení § 3 odst. 1 a 3, kde je mj. uvedeno:

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.“

„Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku jiným způsobem než na základě obchodní veřejné soutěže podle odstavce 1 je přípustné pouze při splnění podmínek stanovených v části třetí tohoto zákona.“

MK vyhlásilo v roce 1996 obchodní veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku na zpracování projektové dokumentace pro účely stavebního povolení, na jejímž základě uzavřelo smlouvu s vybraným uchazečem, který nesplnil jednu z podmínek obchodní veřejné soutěže, a to zpracování nabídky ve dvou variantách.

Na zpracování realizační projektové dokumentace – Rekonstrukce Nostického paláce nevyhlásilo MK obchodní veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku a uzavřelo v letech 1998 až 1999 smlouvy a dodatky v celkové výši cca 19 500 tis. Kč s vybraným zpracovatelem projektové dokumentace pro účely stavebního povolení;

1.2 ustanovení § 49a odst. 1, kde je uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, ale nepřesáhne limity uvedené v § 49 odst. 1, je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

MK v letech 1996 až 1999 uzavřelo se třemi dodavateli smlouvy o dílo a k nim dodatky, aniž by si vyžádalo nabídku nejméně od tří zájemců.

Kromě toho bylo zjištěno, že v prvním případě byla v roce 1996 uzavřena smlouva na dobu neurčitou na

montáž a servis telefonního zařízení. Smluvní cena díla za čtyři roky (včetně jejího zvýšení dodatky ke smlouvě) činila minimálně 713 tis. Kč včetně DPH, do konce roku 1999 však bylo vyplaceno cca 1 066 tis. Kč. Ve druhém případě, ve smlouvě uzavřené v roce 1999 na dobu určitou byla stanovena cena za stěhovací práce dohodou ve výši 415 tis. Kč, tj. 340 tis. Kč bez DPH, po rozšíření zakázky bez dodatku ke smlouvě činila cena celkem 541 tis. Kč bez DPH. Navíc u této zakázky MK uhradilo fakturu za stěhování, které nebylo dokončeno v souladu s harmonogramem prací uvedeným ve smlouvě. Ve třetím případě MK porušilo povinnost sčítat peněžité zakázky a v roce 1999 uzavřelo se stejnou společností dohodu ke smlouvě na zhotovení vodovodní stoupačky, čímž se cena zakázky zvýšila ze 158 tis. Kč na celkem 443,5 tis. Kč.

MK v letech 1999 až 2000 uhradilo bez vyžádání nabídky od nejméně tří zájemců dalším třem dodavatelům celkem 1 958 tis. Kč včetně DPH;

2. ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

MK uvedlo v rozvaze sestavené ke dni 31. 12. 2000 jako finanční investici cenný papír, tzv. „zlatou“ akcií, která byla vydána dne 22. 12. 1993 na jméno „Ministerstvo kultury ČR“ jako akcie AB BARRANDOV a. s. I když byla akcie dne 1. 6. 1998 předána Fondu národního majetku ČR, byla stále vedena v účetnictví MK.

B. Příspěvkové organizace porušily:

1. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

SPÚ Brno zahrnul neoprávněně do čerpání dotací poskytnutých na rozpočtový rok investiční prostředky v celkové výši 8 600,8 tis. Kč, které uhradil dodavatelům až po 15. lednu roku následujícího (z toho: do roku 1997 zaúčtoval celkem 3 124 tis. Kč, do roku 1999 celkem 888 tis. Kč a do roku 2000 celkem 4 589 tis. Kč); tím porušil § 43 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., podle něhož PO může provádět dodatkové úhrady výdajů na investice hrazené ze státního rozpočtu po skončení rozpočtového roku na vrub rozpočtu předchozího roku ve lhůtě nejdéle do 15. ledna následujícího roku.

SPÚ Brno neoprávněně použil dotační prostředky poskytnuté na rekonstrukci v roce 2000 na nákup nábytku v ceně 3 999 tis. Kč. Nábytek nebyl podle projektu součástí investiční akce a náklady na jeho pořízení nebyly uvedeny ani v údajích ISPROFIN (Informační systém programového financování), schválených zřizovatelem.

Technické muzeum v Brně použilo finanční prostředky přidělené na řešení grantových projektů k jiným účelům, než byly určeny. Např. v roce 1999 použilo účelové prostředky ve výši 467 tis. Kč na mzdy za práce a údržbu, které s řešením grantu nesouvisely, a v roce 2000 použilo neinvestiční prostředky poskytnuté na řešení dalšího grantu na zakoupení investičního hmotného majetku (počítač včetně příslušenství) ve výši 175 tis. Kč;

2. ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny ...“

Státní vědecká knihovna v Hradci Králové v roce 2000 uzavřela s knihařskou firmou nevýhodnou smlouvu o spolupráci, ve které se zavazuje k bezplatnému zapůjčení dvou místností (včetně řezačky papíru) a současně k tomu, že v každém roce objedná u této firmy knihařské práce v objemu minimálně 250 tis. Kč. Knihovna nestanovila firmě vyšší nájemného a nevyžadovala ani úhradu nákladů za elektrickou energii, vodu a teplo. V dalším případě knihovna nevymáhala od doby platnosti smlouvy nájemné od sdružení, se kterým uzavřela již v roce 1993 smlouvu o pronájmu pozemků a části budovy za sjednanou cenu 3,2 tis. Kč za rok.

Ústav archeologické památkové péče v Brně uhradil v roce 2000 částku ve výši 35 tis. Kč advokátní kanceláři na základě faktury, ve které nebyl specifikován právní úkon ani nebyl uveden termín jeho poskytnutí.

SPÚ Brno nepostupoval hospodárně, když umožnil v roce 1999 dodavateli stavby změnu kalkulačního systému oproti kalkulačnímu systému, který byl použit při výpočtu smluvní ceny v roce 1997, čímž došlo k navýšení ceny zakázky o cca 6 mil. Kč.

Technické muzeum v Brně nestanovilo způsob vyúčtování účelových prostředků, které v roce 1999 poukázalo Masarykově univerzitě v Brně smlouvou o spolupráci na řešení grantového úkolu. Vyúčtování prostředků ve výši 65 tis. Kč nebylo předloženo;

3. zákon č. 563/1991 Sb., a to v

3.1 ustanovení § 4 odst. 2, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ...“

Národní technické muzeum a Východočeské muzeum v Pardubicích porušily postupy účtování tím, že v roce 2000 nesledovaly na podrozvahových účtech odepsané pohledávky určené k právnímu vymáhání ve výši 250 tis. Kč, resp. 183 tis. Kč.

Státní vědecká knihovna v Plzni nesleduje na podrozvahových účtech využívání cizího majetku, který má najatý od roku 1994 na 30 let od města Plzně. Podle smlouvy o výpůjčce jde o budovu a parcelu o výměře 2 472 m².

SPÚ Brno účtoval v roce 1996 zálohy poskytnuté na projektové práce spojené s budováním svého sídla ve výši cca 898 tis. Kč na účet 314 – Poskytnuté provozní zálohy nikoliv na účet 052 – Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek, i když tyto práce byly spojeny s pořízením investičního majetku;

3.2 ustanovení § 7 odst. 1, kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

Muzeum východních Čech v Hradci Králové nevedlo v účetnictví budovu (včetně stavební parcely) a pozemek o výměře 1 885 m² nacházející se v katastrálním území Hradec Králové v celkové hodnotě 6 668 tis. Kč.

Další PO neúčtovaly o pozemcích, ke kterým mají právo hospodaření: např. Památník národního písemnictví (o pozemcích v celkové výměře 64 682 m²), Státní ústav památkové péče (14 487 m²) a Muzeum východních Čech v Hradci Králové (12 046 m²). Tím, že PO pozemky neoceňily a nevedly je v evidenci, porušily současně ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde je mj. uvedeno:

„Organizace ... Jsou povinny zejména:

a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, ... a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ...“

Některé PO porušily výše uvedené ustanovení zákona o účetnictví tím, že cestovní příkazy a vyúčtování pracovních cest, které slouží současně jako účetní doklad, neměly předepsané náležitosti uvedené v ustanovení § 11 odst. 1 písm. b), d), e) a f) tohoto zákona „*popis obsahu účetního případu, ... datum vyhotovení..., datum uskutečnění..., podpis osoby odpovědné za účetní případ*“. Např.: Památník národního písemnictví a Ústav archeologické památkové péče v Brně v roce 2000 a Technické muzeum v Brně v roce 1999 proplátily cestovné na základě neúplně vyplněných dokladů, ve kterých nebylo uvedeno datum a údaje o počátku a konci pracovní cesty, místo jednání, účel cesty, datum povolení cesty, datum vyúčtování, nebo kde podpis pracovníka oprávněného k povolení cesty byl datován dnem po ukončení cesty apod;

3.3 ustanovení § 29 odst. 1 a odst. 3, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

„U peněžních prostředků v hotovosti musí účetní jednotky provést inventarizaci nejméně čtyřikrát ročně.“

Státní vědecká knihovna v Hradci Králové neprovedla v roce 2000 inventarizaci peněžní hotovosti ve čtyřech pokladnách, ve kterých přijímá peněžní prostředky od veřejnosti.

Technické muzeum v Brně provedlo v roce 1999 inventarizaci peněžních prostředků v pokladně pouze dvakrát a Ústav archeologické památkové péče v Brně v letech 1999 a 2000 pouze jedenkrát, a to v termínech řádné účetní závěrky.

Technické muzeum v Brně neporovnávalo stav majetku zjištěný fyzickou inventurou k 31. 12. 1999 se stavem v účetní evidenci ke stejnému datu a nezjistilo inventurační rozdíl ve výši cca 219 tis. Kč;

3.4 ustanovení § 30 odst. 1, kde je mj. uvedeno:

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou ...; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.“

Národní technické muzeum nedoložilo k inventarizaci majetku za rok 1999 soupisy majetku v celkové výši 124 673 tis. Kč. Inventurní soupisy se stavem majetku ve výši 5 989 tis. Kč nebyly podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.

Rovněž Státní vědecká knihovna v Hradci Králové neměla inventurní soupisy stavu investičního majetku podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace za rok 2000;

3.5 ustanovení § 30 odst. 2, kde je uvedeno:

„Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období, popřípadě za dobu od začátku následujícího účetního období do dne ukončení fyzické inventury v prvním měsíci tohoto účetního období.“

Národní technické muzeum neprovedlo inventuru k 31. 12. 1999 do konce ledna 2000, ale ukončilo ji teprve ke dni 26. 4. 2000. Rovněž inventura k 31. 12. 2000 nebyla do března 2001 ukončena.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové neopravilo stav zjištěný fyzickou inventurou k 30. 11. 2000 o přírůstky (v hodnotě 1 504 tis. Kč) hmotného investičního majetku od ukončení inventury do data účetní závěrky k 31. 12. 2000. Navíc inventurační komise nezjistila inventurační rozdíl, když hodnota investičního majetku zjištěného fyzickou inventurou byla o 16 tis. Kč vyšší než stav vykázaný v účetní evidenci;

3.6 dalších ustanoveních:

Např. Národní technické muzeum porušilo ustanovení § 8 odst. 1 tím, že v průběhu roku 2000 změnilo postup odepisování majetku, Muzeum východních Čech v Hradci Králové porušilo ustanovení § 13 tím, že nevedlo knihy analytické evidence investičního majetku způsobem, který by zajistil návaznost na zůstatky na příslušných účtech hlavní knihy, a SPÚ Plzeň vedl hlavní knihu, která neobsahovala předepsané údaje, a to zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha, a zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka;

4. zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a to v

4.1 ustanovení § 3 odst. 1, kde je mj. uvedeno:

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhlášenou zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku.“

SPÚ Brno uzavřel dne 30. 6. 1996 smlouvu se sdružením dodavatelských firem na zakázku řešení hospodářského zázemí zámku Uherčice za 89 879,5 tis. Kč bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže;

4.2 ustanovení § 12 odst. 1, kde je mj. uvedeno:

„Zadávací dokumentace je souhrn údajů a informací nezbytných pro zpracování nabídky ... Součástí ... jsou zejména technické podmínky veřejné zakázky určující požadavky na jakost a technické vlastnosti předmětu veřejné zakázky. Za kvalitu zadávací dokumentace a údaje v ní obsažené plně ručí zadavatel“.

SPÚ Brno v roce 1996 předložil při zadávání veřejné zakázky na dodávku stavby zadávací dokumentaci s neúplnými údaji a s požadavky vycházejícími z nedostatečného předběžného geologického průzkumu a přípravy stavby. V důsledku toho byla v roce 1999 dodatkem ke smlouvě navýšena smluvní cena 57 409 tis. Kč o 65,45 %;

4.3 ustanovení § 29 odst. 5, kde je uvedeno:

„Jestliže komise po otevření obálky zjistí, že nabídka není z hlediska podmínek soutěže úplná, nabídku vyřadí z dalšího posuzování a hodnocení; vyřazení nabídky oznámí účastníkům. Zadavatel vyloučí bezodkladně příslušného uchazeče z další účasti v obchodní veřejné soutěži.“

Státní ústav památkové péče ve dvou případech nevyloučil z další účasti v obchodní veřejné soutěži uchazeče, kteří předložili neúplnou nabídku, a uzavřel s nimi smlouvy.

V prvním případě rozhodl o výběru nejvhodnější nabídky, v níž nebyla uvedena nabídková cena. Navíc

s vybraným uchazečem uzavřel dne 10. 12. 1999 smlouvu o zajištění ekonomického servisu na dobu neurčitou, i když ve výzvě k podání nabídky o veřejnou zakázku bylo stanoveno, že smlouva bude uzavřena na dobu určitou. Ve smlouvě je dohodou stanovena paušální cena za jeden měsíc ve výši 21,6 tis. Kč bez DPH. To znamená, že ve smyslu § 67 odst. 2 za čtyři roky činí peněžní závazek 1 036,8 tis. Kč bez DPH.

V dalším případě Státní ústav památkové péče dne 2. 5. 2000 rozhodl o zadání veřejné zakázky na dobudování počítačové sítě a zajištění jejího provozu uchazeči, který ve své nabídce uvedl pouze nabídkovou cenu za první etapu. Komise pro posouzení a hodnocení nabídek doporučila zadavateli jako nejvhodnější nabídku uchazeče s nabídkovou cenou 424 tis. Kč bez DPH za první etapu prací, přičemž u ostatních uchazečů posuzovala nabídkové ceny za všechny tři etapy v rozmezí od 1 109 do 1 365 tis. Kč. Navíc s vybraným uchazečem byla uzavřena smlouva o dílo, v níž je stanovena cena díla za první etapu 528 tis. Kč bez DPH, tj. o 104 tis. Kč vyšší, než je uvedeno v nabídce;

4.4 ustanovení § 49 odst. 1, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne ... 500 000 Kč v ostatních případech, může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.“

SPÚ Plzeň uzavřel dne 23. 5. 2000 smlouvu s vybraným uchazečem na architektonický dohled nad koncepcí a prováděním jednotlivých prací a staveb na státním zámku Horšovský Týn za smluvní cenu přesahující 500 tis. Kč, aniž by vyzval nejméně pět zájemců. Zadavatel provedl výběrové řízení na podkladě písemné výzvy ze dne 27. 3. 2000 učiněné pouze třem zájemcům, ve které ani nepožadoval prokázání kvalifikačních předpokladů;

4.5 ustanovení § 49 odst. 5, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je uvedeno:

„Doklady a údaje předložené uchazečem zadavatel vyhodnotí podle § 2c, popřípadě podle kritérií stanovených v zadání nebo v kvalifikační dokumentaci. Neprokáže-li uchazeč některý z kvalifikačních předpokladů, musí ho zadavatel z další účasti na veřejné zakázce vyloučit.“

PO nevyloučily uchazeče z účasti na veřejné zakázce a uzavřely s nimi smlouvy o dílo, přestože tito neprokázali některý z kvalifikačních předpokladů:

V roce 1999 uzavřely smlouvy SPÚ Plzeň (dne 3. 5. 1999 na výměnu střešního pláště a opravu krovu zámecké budovy v celkové výši 4 519 tis. Kč a dne 5. 6. 1999 na rekonstrukci objektu za 19 818 tis. Kč) a Státní vědecká knihovna v Plzni (dne 2. 6. 1999 na rekonstrukci depozitáře za 19 381 tis. Kč) s vybranými uchazeči, kteří

nepředložili ve smyslu § 2b odst. 1 písm. f) tohoto zákona, ve znění pozdějších předpisů, prohlášení o tom, že nemají splatný nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění, na sociální zabezpečení nebo na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Národní technické muzeum uzavřelo smlouvu (dne 7. 1. 2000 na zpracování projektové dokumentace za 3 430 tis. Kč) s vybraným uchazečem, který kromě výše uvedeného potvrzení nepředložil ve smyslu § 2c odst. 2 tohoto zákona výpis z Rejstříku trestů.

Stejně postupoval SPÚ Plzeň v roce 2000, když uzavřel smlouvy (dne 28. 8. 2000 na akci Bečov – kaplová věž se smluvní cenou 3 208 tis. Kč a dne 8. 12. 2000 na akci Bečov – statické zajištění horního hradu se smluvní cenou 9 501 tis. Kč) s vybranými uchazeči, kteří nepředložili potvrzení příslušného orgánu o tom, že nemají splatný nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění, na sociální zabezpečení nebo na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a výpis z Rejstříku trestů, čímž porušil § 49 odst. 9 tohoto zákona, ve znění zákona č. 28/2000 Sb;

4.6 ustanovení § 49a odst. 1, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, ale nepřesáhne limity uvedené v § 49 odst. 1, je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

Památník národního písemnictví uzavřel bez výběrového řízení 25. 5. 2000 smlouvu o dílo s cenou 220 tis. Kč bez DPH na zajištění bezdrátového systému ochrany zařízení Letohrádku Hvězda.

Ústav archeologické památkové péče v Brně bez vyžádání nabídky nejméně od tří zájemců pořídil v roce 1999 tiskařské a ediční práce za 131 tis. Kč bez DPH a práce na archeologickém výzkumu celkem 179 tis. Kč bez DPH;

4.7 ustanovení § 49a odst. 2, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Ve výzvě musí zadavatel stanovit požadavek na ... b) dobu plnění a další podmínky plnění veřejné zakázky.“

Státní vědecká knihovna v Plzni nestanovila ve výzvě k podání nabídky na zpracování projektové dokumentace pro opravu zámku Bušovice požadavek na dobu plnění zakázky, přesto s vybraným uchazečem uzavřela 22. 3. 2000 smlouvu ve finančním objemu 220 tis. Kč;

5. ustanovení § 7 odst. 3 a § 8 odst. 1 vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde je mj. uvedeno:

„O přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku i o způsobu naložení s ním rozhoduje

písemně vedoucí organizace ... K rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku musí být dodatečně připojen doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo.“

„Organizace převede právo hospodaření k přebytečnému nebo neupotřebitelnému národnímu majetku jiné organizaci, popřípadě státnímu podniku a nebo takový majetek převede do vlastnictví jiné ... organizaci než státní“.

Západočeská galerie v Plzni nedoložila k majetku vyřazenému v roce 2000 rozhodnutí vedoucího organizace o jeho přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti ani, jak bylo s tímto majetkem naloženo. Rovněž SPÚ Plzeň v roce 2000 nepředložil k návrhům na vyřazení přebytečného nebo neupotřebitelného majetku rozhodnutí, jak bude s tímto majetkem naloženo.

SPÚ Plzeň vyřadil majetek v pořizovací ceně cca 680 tis. Kč, který byl v roce 2000 označen jako přebytečný a neupotřebitelný, aniž by jej nabídl jiné státní organizaci. Stejně postupovala Západočeská galerie v Plzni, když vyřadila majetek v pořizovací ceně cca 93 tis. Kč:

6. vyhlášku č. 310/1995 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, a to v

6.1 ustanovení § 5 odst. 1 písm. a), kde je mj. uvedeno:

„Zaměstnancům lze na základě písemné smlouvy poskytnout z prostředků fondu půjčku na:

a) pořízení domu nebo bytu do vlastnictví ..., který zaměstnanec užívá pro vlastní bydlení a na které se vydává stavební povolení nebo které podléhá ohlášení ...“

Ústav archeologické památkové péče v Brně poskytl v letech 1999 a 2000 třem zaměstnancům půjčky z FKSP v celkové výši 145 tis. Kč na stavební úpravy bez stavebního povolení nebo ohlášení stavby či koupě rekreačního domu. Navíc tyto finanční prostředky poskytl v hotovosti, což citovaná vyhláška umožňuje pouze v případech sociální výpomoci nebo k překlenutí tíživé finanční situace;

6.2 ustanoveních § 12 odst. 2 a 3, kde je mj. uvedeno:

„O tvorbě a používání fondu se sestavuje rozpočet fondu a stanoví se zásady pro jeho používání.“

„Prostředky fondu zaměstnavatele podle § 1 písm. b) se ukládají na samostatném účtu u bank ...“

Ústav archeologické památkové péče v Brně neseřavoval v letech 1998 až 2000 rozpočet FKSP a neměl u peněžního ústavu zřízený samostatný účet;

7. ustanovení čl. 2 odst. 4 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku, vydaných MF ČR pod č. j. 113/1 679/1994, kde je mj. uvedeno:

„Při pořizování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům díla ... a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby.“

SPÚ Brno poskytl v roce 1997 architektonické kanceláři zálohy na projektovou dokumentaci ve výši 1 900 tis. Kč, tj. ve výši celkového ročního objemu projektových prací stanoveného pro rok 1997. Navíc tyto zálohy zaúčtoval do investičních nákladů roku 1997 až 20. 1. 1998, čímž porušil § 43 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb;

8. ustanovení čl. 7 odst. 5 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu určených na pořizování, technická zhodnocení, opravy a udržování investičního majetku, vydaných MF ČR pod č. j. 113/143 850/1998, kde je mj. uvedeno:

„V případě, že nebude možné dodržet závazné ukazatele ... stanovené v Rozhodnutí nebo dohodnuté ve Smlouvě, požádá investor správce programu o jeho změnu. ... Správce programu žádost posoudí a v odůvodněných případech vydá nové Rozhodnutí nebo uzavře novou Smlouvu.“

Západočeská galerie v Plzni nepožádala správce programu o změnu závazného ukazatele investičních nákladů u akce Výstavní síň Masné krámy, i když v závěru roku 1999 bylo zřejmé, že nebude dodržen v souladu s údaji v ISFRIM. Nepostupovala ani podle Rozhodnutí MK ze dne 20. 12. 1999, o účasti státního rozpočtu na financování této investiční akce, kde je v bodě 4 mj. uvedeno: *„Stanovený rozsah ukazatelů v ISFRIM a tohoto Rozhodnutí je závazný ... Pokud však v průběhu akce zjistíte, že nedodržíte stanovené ukazatele a podmínky (termín dokončení akce, investiční náklady akce apod.), jste povinni neprodleně informovat Ministerstvo kultury, neuzavírat žádné smluvní dodatky a závazky, zajistit podrobné zdůvodnění a předložit je Ministerstvu kultury k dalšímu řízení.“*

I když galerie neměla zajištěno další finanční krytí této akce, uzavřela s dodavatelem dodatek ke smlouvě o dílo, kterým se zvýšila cena díla dohodnutá ve výši 13 603 tis. Kč o 976 tis. Kč. Navíc byl dodatek uzavřen dne 19. 1. 2000, tedy v době, kdy stavba byla již dokončena (kolaudační rozhodnutí bylo vydáno dne 1. 12. 1999 a nabylo právní moci dne 27. 12. 1999).

IV. Vyhodnocení

Kontrolní akcí byla prověřována hospodárnost, účelnost a správnost čerpání prostředků státního rozpočtu za rok 2000 v kapitole Ministerstvo kultury. Upravený rozpočet kapitoly byl dodržen ve všech závazných ukazatelích, přičemž příjmy byly překročeny o 8,4 % a výdaje činily 99,9 % upraveného rozpočtu.

Při kontrole použití prostředků státního rozpočtu poskytnutých na jednotlivé programy a projekty byly kontrolovány ve věcné souvislosti i výdaje předchozích let.

U rozpočtové organizace MK byly kontrolovány výdaje na státní správu roku 2000 ve výši cca 281 900 tis. Kč, z toho běžné výdaje činily cca 126 838 tis. Kč a kapitálové výdaje 155 062 tis. Kč (včetně kapitálových výdajů na rekonstrukci Nostického paláce ve výši cca 144 008 tis. Kč). Dále bylo kontrolováno hospodaření s majetkem, jehož výše činila podle rozvahy k 31. 12. 2000 celkem 236 389 tis. Kč. Další majetek, ke kterému má MK právo hospodaření, jsou nemovitosti zapsané v seznamu kulturních památek v hodnotě cca 402 458 tis. Kč a památkové předměty v hodnotě cca 3 266 tis. Kč.

Při kontrole bylo zjištěno, že MK:

- neplnilo důsledně povinnosti zřizovatele, neboť v některých případech PO nevymezilo rozsah a podmínky provozování hospodářské činnosti, nevymezilo majetek, k němuž mají PO právo hospodaření, a nezajistilo doplnění identifikačních údajů;
 - dostatečně nepečovalo o svěřený majetek, o čemž svědčí výsledky inventarizace provedené k 31. 12. 1999, kdy byly zjištěny inventarizační rozdíly v celkové výši 2 093 tis. Kč, které MK navíc účetně ani právně nevyřadilo. Stejně tak nedořešilo neoprávněné použití prostředků depozitního účtu v roce 1995 ve výši 3 711 tis. Kč;
 - při zadávání veřejných zakázek nepostupovalo v souladu se zákonem č. 199/1994 Sb.
- U vybraných příspěvkových organizací byly kontrolovány výdaje roku 2000 ve výši cca 592 400 tis. Kč, z toho běžné výdaje ve výši cca 418 108 tis. Kč a kapitálové výdaje ve výši cca 174 292 tis. Kč.
- Nejzávažnější nedostatky zjištěné při kontrole u PO byly tyto:
- prostředky státního rozpočtu PO použily k jinému účelu, než byly určeny, a prováděly dodatkové úhrady kapitálových výdajů po skončení rozpočtového roku na vrub rozpočtu roku předchozího;
 - při hospodaření s majetkem státu PO nevedly v účetnictví majetek, k němuž mají právo hospodaření, neprováděly jeho inventarizaci podle zákona, nesledovaly cizí majetek na podrozvahových účtech, nedodržovaly postupy účtování a postupy při vyřazování přebytečného a neupotřebitelného majetku;
 - při zadávání veřejných zakázek PO v některých případech obcházely zákon, neboť účelově rozdělávaly zakázky, uzavíraly smlouvy bez výběrového řízení, nezjišťovaly kvalifikační předpoklady uchazečů a při zadávání opakovaných zakázek nedodržovaly povinnost tyto zakázky sčítat.